

Poznań, Krosno, Wrocław, dnia 26 maja 2014 r.

PROTOKÓŁ

z posiedzenia komisji habilitacyjnej, powołanej w dniu 4.02.2014 r. przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów, na podstawie art. 18a ust. 5 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r., nr 65, poz. 595, Dz. U. z 2005 r., nr 164, poz. 1365, Dz.U. z 2011 r., nr 84, poz. 455) w sprawie **przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Beaty Waligórskiej-Olejniczak, wszczętego w dniu 28 listopada 2013 r., w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie literaturoznawstwo.**

Ponieważ habilitantka nie wyraziła życzenia przeprowadzania głosowania tajnego Komisja habilitacyjna postanowiła przeprowadzić obrady w formie wideokonferencji za pośrednictwem specjalistycznego sprzętu telekonferencyjnego. Członkowie Komisji zebrali się w dniu 26 maja 2014 r. odpowiednio w:

- Krośnie: przewodniczący komisji - **prof. dr hab. Grzegorz Przebinda** z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie;
- Wrocławiu: recenzent - **prof. dr hab. Tadeusz Klimowicz** z Uniwersytetu Wrocławskiego;
- Poznaniu: recenzent - **prof. dr hab. Piotr Fast** z Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej; recenzent - **dr hab. prof. UG Monika Rzczycka** z Uniwersytetu Gdańskiego; członek komisji - **prof. dr hab. Halina Chalacińska** z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; członek komisji - **dr hab. prof. UAM Mikołaj Jazdon** z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; sekretarz komisji - **dr hab. prof. UAM Wawrzyniec Popiel-Machnicki** z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Posiedzenie rozpoczęło się o godz. 12.20, a zakończyło o godz. 13.00.

Posiedzenie otworzył przewodniczący Komisji prof. dr hab. Grzegorz Przebinda, który po przywitaniu zebranych krótko przedstawił sylwetkę dr Beaty Waligórskiej-Olejniczak oraz przypomniał historię jej postępowania habilitacyjnego. Ponieważ wcześniej Komisja zapoznała się z dostarczonymi materiałami, na które złożyły się autoreferat dr Beaty Waligórskiej-Olejniczak, osiem publikacji (w tym dwie książki) „potwierdzających aktywność naukową” oraz przedłożona monografia habilitacyjna p.t. *Sacrum w drodze. „Moskwa-Pietuszki” Wieniedikta Jerofiejewa i „Pulp Fiction” Quentina Tarantino w kluczu*

montażowego czytania (Poznań 2013, stron 238), wskazana „jako osiągnięcie naukowe, stanowiące podstawę wniosku o rozpoczęcie postępowania habilitacyjnego” (w rozumieniu artykułu 16, ustęp 2, *Ustawy o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki* z 14 marca 2003 roku), a także Komisja zapoznała się z treścią przesłanych drogą elektroniczną recenzji i opinii, prof. Przebinda, stwierdzając, że zostały one przygotowane zgodnie z wytycznymi zawartymi w stosownych przepisach, poprosił recenzentów o przedstawianie głównych tez recenzji w zakresie, który uznają za stosowny.

Prof. zw. dr hab. Piotr Fast: Oceniając działalność dr Beaty Waligórskiej-Olejniczak w okresie po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych podkreślić należy, że „Aktywność habilitantki w ramach różnych form działalności naukowej, organizacyjnej, dydaktycznej i popularyzatorskiej należy uznać za znaczącą i ważną dla jej środowiska i można ją określić, zgodnie z wymogami ustawy, jako istotną aktywność naukową stanowiącą jedną z przesłanek oceny w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego”. Poddając odrębnej ocenie rozprawę habilitacyjną, prof. Fast zaznaczył, że „Jest to monografia w polskiej rusycystyce, a właściwie należy powiedzieć: w polskiej komparatystyce, co się zowie niecodzienna. Pani dr Beata Waligórska-Olejniczak podejmuje bowiem badanie dwóch tekstów kultury, które z pozoru nie dają żadnej szansy na skuteczną analizę porównawczą. Sytuuje je jednak w dwóch kontekstach, które pozwalają dostrzec ich typologiczną wspólnotę i wykorzystać tę okoliczność do skonstruowania przekonującej interpretacji zarówno analizowanych tekstów, jak i pewnych cech współczesnej globalnej «wspólnoty komunikacyjnej». Dzięki zastosowanym narzędziom interpretacyjnym autorka sugestywnie prezentuje ponowoczesne myślenie odzwierciedlone w utworach Jerofiejewa i Tarantino oraz etos współczesnej sztuki. Ogląd poematu Rosjanina i filmu Amerykanina dokonany przez pryzmat ukształtowanej jako efekt Wielkiej Reformy Teatralnej filozofii montażu Siergieja Eisensteina ujawnia typologiczne intertekstualne relacje między tymi dziełami i pozwala sięgnąć ku ich głębokim znaczeniom wspólnym”. Zastosowane przez Habilitantkę metody analityczne, „jak i procedury myślowe zmierzające do głębokiej interpretacji analizowanych dzieł na coraz głębszych poziomach znaczenia czynią z ocenianej rozprawy dzieło oryginalne myślowo i bardzo atrakcyjne z perspektywy kreowania świadomości naszej współczesności. Dzięki temu rozprawa poznańskiej badaczki – podkreśla Recenzent – staje się jedną z najciekawszych w ostatnich latach w naszym kręgu próbą myślenia odważnego, nawet do pewnego stopnia wizjonerskiego i przekonująco odzwierciedlającego «stan ducha» ponowoczesności”. Tak wysoka ocena rozprawy dr Beaty Waligórskiej-Olejniczak zachwiana została zdaniem prof. Fasta niezręcznością językową

książki, która „bardzo utrudnia lekturę i komunikowanie się z ważnymi i imponującymi merytorycznie wywodami. Wielokrotnie czytelnik rozbija się wręcz o zbędne z perspektywy wartości intelektualnej zapętlenia stylistyczne, nadmierne wielosłowie, przesadne zagęszczenie obcych słów i terminów”. Uwadze Profesora nie uszły również wady redakcyjno-techniczne ocenianej książki habilitacyjnej, czego przyczyną stał się zdecydowanie obniżający się w ostatnich latach „standard przygotowania redakcyjnego prac renomowanego wszak Wydawnictwa Naukowego UAM”.

Prof. zw. dr hab. Tadeusz Klimowicz w swojej ocenie osiągnięć naukowo-badawczych Habilitantki bardzo wyraźnie podkreślił, że dr Beata Waligórska-Olejniczak jest autorką 2 monografii, 20 artykułów „oraz 2 tekstów funkcjonujących w spisie publikacji jako *varia*. Poza tym habilitantka współredagowała jeden numer poznańskich zeszytów naukowych, przełożyła z angielskiego 3 książki popularnonaukowe (w tym m.in.: *Zmierzch Romanowów. Ostatni wiek imperialnej Rosji* Charlotte Zeepvat) i dwie monografie naukowe na język angielski”. Bardzo ważne dla Recenzenta jest to, że większość tych publikacji pochodzi z lat 2007-2013, a więc już po obronie pracy doktorskiej. „To robi wrażenie. Zwłaszcza, że dwa artykuły (jeden w języku rosyjskim) ukazały się w czasopismach znajdujących się na liście ERIH, cztery - w zeszytach naukowych punktowanych przez MNiSW, cztery (trzy w języku angielskim, jeden po rosyjsku) - w wydawnictwach zagranicznych (Rosja, Gruzja, Litwa)”. Prof. Klimowicz dodał, że „wszystkie nadesłane teksty łączy wysoki poziom merytoryczny, erudycja [...] i interdyscyplinarność”, chociaż, podobnie jak zauważył to prof. Fast, negatywnym zjawiskiem, dotyczącym wszystkich publikacji Pani Doktor jest jej forma narracji. Recenzent sugeruje, że „może warto byłoby dzunglę słów, barokowe labirynty zdań najeżone semantycznymi pułapkami, pisarstwo dla hierofantów - zamienić na Czechowowski minimalizm językowy, pisarstwo dla obiecujących profanów”. W ocenie podstawy postępowania habilitacyjnego prof. Klimowicz stwierdził, że książkę *Sacrum w drodze. „Moskwa-Pietuszki” Wieniedikta Jerofiejewa i „Pulp Fiction” Quentina Tarantino w kluczu montażowego czytania* ceni wysoko „za jej warsztatową niecodziennność, [...] przepastną wiedzę [...] w naszym codziennym, pełnym rutyny życiu naukowym”. Zastanawiające stało się dla Recenzenta to, że pierwsze trzy rozdziały rozprawy pełnią funkcję teoretyczną, co jest wg niego przejawem „ekstrawagancji naukowej”, pozwalającej jednak na uszanowanie prawa „Autorki do realizacji wyobrażeń o tym ostatecznym, najdoskonalszym kształcie pracy”. Niepokoją Profesora „dziesiątki przywoływanych nazwisk”, „których obecność w dysertacji – mniej lub bardziej usprawiedliwiona – jest spowodowana [...] potrzebą szlachetnego epatowania odbiorcy

oczytaniem”. Reasumując, prof. Klimowicz nie do końca jest przekonany, co do pomysłu „na komparatystyczny ogląd tekstów Jerofiejewa i Tarantino – reprezentujących różne systemy semiotyczne”. Przekonany jest jednak, że „od strony warsztatowej jest to pomysł ciekawy, inspirujący, twórczy, prowokujący (intelektualnie)” i dobrze, że książka dr Beaty Waligórskiej-Olejniczak „mogła ujrzeć światło dzienne”.

Dr hab. prof. UG Monika Rzeczyka,: w ocenie dorobku badawczego dr Beaty Waligórskiej-Olejniczak, podobnie jak prof. Fast i prof. Klimowicz, stwierdziła, że spełnia on wymagania formalne przewidziane przez Ustawodawcę. Habilitantka „opublikowała rozprawę habilitacyjną, posiada publikacje w czasopismach znajdujących się w bazie Web of Science oraz na liście ERIH, czynnie uczestniczyła w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych oraz brała udział w międzynarodowym projekcie badawczym”. Pani Profesor oceniając rozprawę habilitacyjną podkreśliła, że jest to monografia, która również „spełnia wymagania stawiane przed pracami promocyjnymi (nowatorstwo, aktualność i atrakcyjność tematu, dążenie do całościowego ujęcia metodologicznego)”. Na pochwałę zasługuje fakt, że rozprawa habilitacyjna to „świetny materiał dydaktyczny, który może być z pożytkiem wykorzystany w dydaktyce akademickiej w ramach metodologii badań literackich czy teorii literatury”. Praca jest świadectwem umiejętności „precyzyjnego budowania naukowej syntezy («mapowania» jak to określa habilitantka) oraz o dydaktycznych talentach autorki”. Bardzo wysoko oceniona przez Recenzentkę została zastosowana w rozprawie „technika montażu”, która „została wykorzystana jako nowatorskie narzędzie analityczne i interpretacyjne, umożliwiające «czytanie w dialogu» dzieł należących do różnych dyscyplin artystycznych”. Jest to przykład „tworzenia się metody, a nie wykorzystywania już gotowego «opatentowanego» narzędzia”. Krytycznie prof. Rzeczyka, podobnie jak wymienieni wyżej Recenzenci, odniosła się do stylu wypowiedzi pracy habilitacyjnej, podkreślając, że „dla większej przejrzystości wyводу, niektóre zdania rozprawy warto byłoby poddać dyscyplinującej korekcie”.

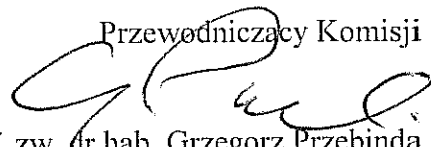
Następnie swoimi wnioskami podzielili się Pani **prof. zw. dr hab. Halina Chałacińska** i Pan **dr hab. prof. UAM Mikołaj Jazdon**. W swoich opiniach autorzy w pełni podzielili zdanie recenzentów. Prof. Chałacińska stwierdziła, że dr Beata Waligórská-Olejniczak „sprowokowała Szanownych Recenzentów do otwartych refleksji”, co „świadczy o znaczącym, żywym Słowie naukowym, ważkim dla współczesnej myśli humanistycznej”. Prof. Jazdon jest przekonany, że „spoglądając na kluczową w dorobku Habilitantki książkę z perspektywy medioznawczej” należy zauważyć, „że autorka porównując w niej poemat Wieniedikta Jerofiejewa i film Quentina Tarantino wychodzi naprzeciw koncepcji mediów

opracowanej przez niemieckiego kulturoznawcę i medioznawcę, Wernera Faulsticha, w której film i książka rozpatrywane są jako dwa odrębne media literatury, traktowane przez niego równoważnie. To odejście od tak mocno ugruntowanej w filmoznawstwie strategii badania relacji książka-film przez pryzmat adaptacji filmowej utworu literackiego jest projektem odważnym i naukowo inspirującym”.

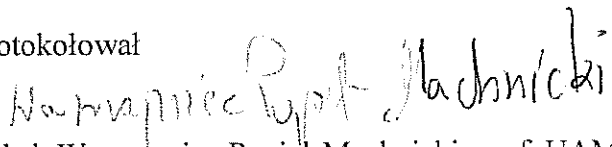
Wszystkie przytoczone recenzje kończą się jednoznaczną konkluzją: aktywność i osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne dr Beaty Waligórskiej-Olejniczak w pełni spełniają wymogi stawiane kandydatom na stopień doktora habilitowanego, co pozwala wnioskować o dopuszczenie habilitantki do kolejnych etapów przewodu.

W czasie dyskusji nad тезami zawartymi w recenzjach, Komisja jednomyślnie uznała, że przedstawione przez dr Beatę Waligórską-Olejniczak prace oraz jej aktywność naukowa, składające się na osiągnięcia naukowe uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, mają charakter wskazanego w Ustawie znacznego wkładu w rozwój dyscypliny naukowej (literaturoznawstwa). Prof. Przebinda stwierdził dodatkowo, że obok głównej monografii habilitacyjnej, stanowiącej podstawę wniosku o rozpoczęcie postępowania habilitacyjnego, na szczególną pochwałę zasługuje praca translatorska Habilitantki, a zwłaszcza przekład książki *Zmierzch Romanowów. Ostatni wiek imperialnej Rosji* Charlotte Zeepvat. Przewodniczący Komisji uznał również za konieczne podzielenie się opiniotwórczymi informacjami z recenzji autorstwa prof. Fasta z Wydawnictwem Naukowym UAM.

Kolejnym punktem posiedzenia Komisji było głosowanie w trybie jawnym (Habilitantka nie zastrzegła sobie trybu tajnego) nad końcowym wnioskiem, by do Rady Wydziału Neofilologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu **skierować uchwałę w sprawie nadania dr Beacie Waligórskiej-Olejniczak stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dziedzinie literaturoznawstwa**. Wyniki głosowania: ZA – 7 głosów, PRZECIW – 0 głosów i wstrzymujących się - 0 głosów. Po podjęciu przez Komisję wyżej wspomnianej uchwały posiedzenie zakończono.

Przewodniczący Komisji

prof. zw. dr hab. Grzegorz Przebinda

Protokołował

dr hab. Wawrzyniec Popiel-Machnicki, prof. UAM
sekretarz komisji habilitacyjnej